

नव ज्ञानचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

अजलाइनसबरको "४० मुलिका ४०" सूचीमा समावेश गणपति अभिलेखी स्वर्णिमा सङ्काले आयोजित समारोहमा राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलबाट अवार्ड ग्रहण गरिन्। अवार्ड लिपिपछि स्वर्णिमाले सामाजिक संजालबाट उद्साह व्यक्त गरेकी छन्। राष्ट्रपति पौडेलको हातबाट सम्मान ग्रहण गर्न पाउनु आफ्ना लागि विशेष क्षण रहेको उल्लेख गर्दै उनले यस्तो सम्मान र मान्यताले सुखी-सुखी आफूलाई जिउनेवारी बोध गर्नुसँगै गराएको पनि उल्लेख गरेकी छन्।

आजको विचार...

हारीका...
(दुई पेजमा)

छपल इन्टरटेन्मेन्टले हप्तर फिल्म "निडिचोटेप" निर्माण गर्ने घोषणा गरेको छ। ललितपुरको ललित मलस्थित वसुधकवसमा आयोजित कार्यक्रममा चलचित्रको औपचारिक घोषणा गरिएको हो। अविद उद्दिनको निर्देशनमा बन्ने चलचित्रको छायांकन भदौ ४ गतेदेखि उपल्लो मुस्ताङबाट सुरु हुनेछ। ३० दिनको छायांकन तालिका रहेको चलचित्रमा आसना सिंह ठकुरी र कुञ्जदत्त शर्मा शायक मुख्य भूमिकामा हुनुहुनेछ। चसमा थुप्रै कलाकारको पनि अभिनय रहने जनाइएको छ।

□ वर्ष ३२ □ अंक २८ □ २०८३ साउन २८ गते शुक्रबार 14 August 2026, Friday □ पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

भूकम्पमा परेकी महिलाको ३६ घण्टापछि उद्धार

काठमाडौं, साउन २८/ दक्षिण अमेरिकी मुलुक कोलोम्बियामा गएको शक्तिशाली भूकम्पमा परेकी ३२ वर्षीया महिलाको ३६ घण्टापछि जीवितै उद्धार गरिएको छ। भूकम्पबाट सबैभन्दा प्रभावित क्षेत्रमध्येकै एक पेरेइरा सहरमा भर्तिकएको भवनको भग्नावशेषबाट डगिएला लागीलाई १० घण्टाको उद्धार प्रयासपछि सकशल निकालिएको हो। चारवटा कंक्रीटका स्तम्भमुनि पुरिएको उनलाई उद्धारकर्ताले स्ल्याबमुनिबाट खनिको सुरुङमार्फत उनलाई भेटाउन सफल भएको बीबीसीले बताएको छ। कोलोम्बियाको इतिहासमा अभिलेख राख्न थालिएताकै शक्तिशाली भूकम्पमध्ये एकबाट देश यतिबेला प्रभावित भएको छ। स्थानीय समय अनुसार सोमबार बिहान ७ बजेर ३४ मिनेटमा ७.४ म्याग्निच्युडको भूकम्प गएको थियो। भूकम्पमा परी मृत्यु हुनेको संख्या कम्तीमा २५० जना पुगेको रोगटर्सले उल्लेख गरेको छ। भग्नावशेषमा पुरिएका मानिसको जीवितै उद्धारका लागि खोजी जारी नै छ। सरकारी अधिकारीहरूका अनुसार भूकम्पमा परेर १३ सय जनाभन्दा बढी मानिस घाइते भएका छन् भने करिब २ हजार जना बेपत्ता छन्। - एजेन्सी

स्वदेश फर्किएका देउवाले भने- 'शक्ति प्राप्त गर्न होइन, राष्ट्रिय एकता सुदृढ गर्न फर्किएको हूँ'

हावा संवाह्यता

पाल्पा, साउन २८/ पूर्वप्रधानमन्त्री एवं नेपाली कांग्रेस पूर्वसभापति शेरबहादुर देउवाले आफू राष्ट्रिय एकता सुदृढ गर्न स्वदेश फर्किएको बताएका छन्। ५ महिनाभन्दा बढी लामो समय विदेश बसाइपछि स्वदेश फर्किएका देउवाले अपिल जारी गर्दै भनेका छन्, "म शक्ति प्राप्त गर्ने उद्देश्यले नभई राष्ट्रिय एकता सुदृढ गर्न र मुलुकको सेवामा समर्पित हुन फर्किएको छु।" उनले आफू नेता बनेर नभई महान राष्ट्रको आजीवन नागरिक बनेर फर्किएको उल्लेख गरे।

देउवाले २०३३ सालमा बीपी कोइरालाबाट निर्वासनबाट नेपाल फर्कँदा राष्ट्रवादी र प्रजातान्त्रिक शक्तिहरू एक हुनुपर्ने धारणा राखेको स्मरण गर्दै अहिले पनि सर्वेपक्षीय राष्ट्रिय एकताको आवश्यकता रहेको बताए। उनले विगतका विभाजन र विद्वेषका

जनावरबाट सर्ने रोगविरुद्ध सावधानी अपनाऔं

- जनावरसँगको सम्पर्कमा सावधानी अपनाऔं
- जनावर छोएपछि साबुनपानीले हात सफा गर्ने बानी बसालौं
- पशुपन्छीको स्वास्थ्यमा नियमित ध्यान दिऔं
- अस्वस्थ वा मरेका जनावरको सम्पर्कबाट टाढा रहौं
- पशुजन्य खाद्य पदार्थ राम्ररी पकाएर मात्र खाने गरौं
- पशुबाट मानिसमा सर्न सक्ने रोगबारे सचेत बनौं
- जनावरमा असामान्य लक्षण देखिएमा सम्बन्धित निकायलाई जानकारी गराऔं

जनावरको स्वास्थ्य, मानव स्वास्थ्यसँग जोडिएकोले सावधानी अपनाऔं

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

घाउहरू निको पार्दै प्रतिशोधको सद्दा मेमिलालेको बाटो रोज्नुपर्नेमा जोड दिए। "यस्तो नेपाल निर्माण गरौं जहाँ प्रत्येक बालकले निर्भिक सपना देख्न सकोस्, प्रत्येक ज्येष्ठ नागरिकले सम्मानपूर्वक विराम गर्न पाओस् र प्रत्येक समुदाय समृद्ध तथा अवसरका साथ फस्टाउन सकोस्," देउवाले भनेका छन्। देउवाले सार्वजनिक जीवनमा

पदमा बसेर काम गर्दै जाँदा विभिन्न आलोचना, प्रत्यालोचनाहरू हुनु स्वाभाविक रहेको पनि जनाएका छन्। "मैले सधैं भने गरेको छु जीवनमा राष्ट्र, लोकतन्त्र, नागरिक, संविधान र कानुनलाई सर्वोपरी मानी काम गरेको छु। कानुन र नीति विपरीत कुनै काम गरेको छैन। मेरो जीवन खुला किताब हो। म प्रतिज्ञा गर्दछु अफ

पनि जीवन रहँदासम्म राष्ट्र, राष्ट्रियता, लोकतन्त्र, मुलुक र जनताको सर्वोत्तम हित, संविधान कानुन र नैतिकता मूल्य मान्यताअनुसार काम गर्नेछु र यी विषयमा कुनै कुनैसँग मेरो सम्झौता हुन सक्दैन," देउवाले भनेका छन्।

देउवाले उपचारका क्रममा आफ्नो स्वास्थ्य अवस्थाबारे चासो राख्ने, चिन्ता व्यक्त गर्ने तथा स्वास्थ्यलाभको कामना गर्ने सबैप्रति आभार व्यक्त गरेका छन्। उनले आफूलाई 'विनम्र सेवक'का रूपमा प्रस्तुत गर्दै सुन, सिस्न र समुन्नत मुलुक निर्माणको यात्रामा योगदान गर्न तयार रहेको बताएका छन्। उनले नेपाली कांग्रेस लामो राजनीतिक संघर्षबाट स्थापित भएको पार्टी भएको उल्लेख गरेका छन्।

-वाकी कान्तिम पेवा...

अवैध लागूऔषध सहित विभिन्न स्थानबाट १२ जना पक्राउ

पाल्पा, साउन २८/देशका विभिन्न स्थानबाट अवैध लागूऔषध सहित १२ जना पक्राउ परेका छन्। केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्षा अनुसार गुन्मी, इलाम, सुनसरी, सिन्धुली, कास्की, कञ्चनपुर लगायतका विभिन्न स्थानबाट अवैध लागूऔषध सहित १२ जना पक्राउ परेका छन्।

गुन्मीको मदाने गाउँपालिका-६ पुर्कोटबजारबाट नियन्त्रित लागूऔषध सहित एक जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ। प्रेगाब्लिन ३९ ट्याब्लेट र क्लोनाजेपाम २९ ट्याब्लेट सहित सोही ठाउँ बस्ने २३ वर्षीय रोशन कुँवरलाई बुधबार राति प्रहरीले पक्राउ गरेको छ। इलाम प्रहरी कार्यालय पुर्कोटबजारबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई उक्त लागूऔषध सहित पक्राउ गरेको हो। यस सम्बन्धमा प्रहरीले आवश्यक

अनुसन्धान गरिरहेको छ। कास्कीको पोखरा महानगरपालिका-८ नागढुङ्गा डेरा गरी बस्ने स्याङ्जा घर भएका २१ वर्षीय मोहम्मद ईसाक सारिकलाई अवैध लागूऔषध गाँजा करिब ५ किलोग्राम, टोपेन्टोडोल ३ सय ६६ ट्याब्लेट र ट्रामाडोल ७ सय ९० ट्याब्लेट सहित प्रहरीले पक्राउ गरेको छ। वडा प्रहरी

कार्यालय बगरबाट खटिएको प्रहरीले उनको कोठा तलासी गर्दा उक्त लागूऔषध फेला पारी पक्राउ गरेको हो। थप अनुसन्धानको क्रममा पोखरा महानगरपालिका-१४ सुनिटी टोल बस्ने २६ वर्षीय अविष्कार सारु मगरको समेत संलग्न रहेको खुल्न आएपश्चात प्रहरीले उनको घर तलासी गर्दा नियन्त्रित

लागूऔषध टोपेन्टोडोल ९ हजार ट्याब्लेट पारी उनलाई समेत पक्राउ गरेको छ। यसै क्रममा मेचीनगर नगरपालिका-६ पुरानो मेचीपुनबाट अवैध लागूऔषध खैरो हेरोइन जस्तो देखिने पदार्थ ५ ग्राम २ सय १० मिलिग्राम सहित अर्जुनधारा नगरपालिका-११ बस्ने २३ वर्षीय मानजित कुरुवालालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ। इलामका प्रहरी कार्यालय काँक्रेभित्रा र लागूऔषध नियन्त्रण ब्यूरो शाखा कार्यालय काँक्रेभित्राबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई उक्त पदार्थ सहित पक्राउ गरेको हो। यसै इलामको चुलाचुली गाउँपालिका-३ पेल्टिमारी टोलबाट अवैध लागूऔषध बाजानसगर जस्तो देखिने पदार्थ ५ ग्राम ३ सय ८० मिलिग्राम सहित २ जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

-वाकी कान्तिम पेवा...

सम्पादकीय

इन्सेफ्लाइटिसबाट जोगिऔं

इन्सेफलाइटिस अर्थात् मस्तिष्कमा हुने सृजनसम्बन्धी रोग गम्भीर स्वास्थ्यस्य समस्या हो । विशेषगरी वर्षायाममा यसको जोखिम बढ्दै भएकाले यसबाट बच्न व्यक्ति, परिवार, समुदाय र राज्य सबै सचेत हुन आवश्यक छ । समयमै उपचार नपाएमा इन्सेफलाइटिसले ज्यानसमेत लिने सक्छ वा दीर्घकालीन स्वास्थ्य समस्या निम्त्याउन सक्छ । पहिलोसम्म नेपालमा इन्सेफलाइटिसको संक्रमण फैलिरहेको खबर अहिले चौतर्फी रूपमा सार्वजनिक भइरहेको छ । तर विडम्बना के छ भने, धेरैजसो सर्वसाधारणलाई यो कस्तो प्रकारको संक्रमण हो, कसरी सर्छ, यसबाट कसरी जोगिन सकिन्छ र संक्रमण भइसकेपछि कस्ता जटिलता निम्तिन सक्छन् भन्नेबारे पर्याप्त जानकारी छैन । हरेक वर्ष विभिन्न किसिमका संक्रमक रोग तथा महामारीका कारण ठूलो जनधनको क्षति हुने गरेको भए पनि त्यसबाट बच्न आवश्यक पूर्वसावधानी अपनाउने विषयमा जनस्तरदेखि सरकारी तहसम्म अपेक्षित गम्भीरता देखिन सकेको छैन । यसवर्ष हालसम्म ४६ जना यस संक्रमणबाट प्रभावित भएको र तीमध्ये ३७ जना उपचाररत रहेको तथा नौजनाको मृत्यु भएको बताइएको छ । मृत्यु भएका व्यक्तिहरूले खोप नल्याएका तथा सर्वाङ्गीक भएको अस्थामा खोपको महत्त्व अन्त स्पष्ट हुन्छ । प्रभावकारी खोप उपलब्ध हुँदाहुँदै त्यसबाट वञ्चित हुन कसै पनि अर्थमा उचित छैन ।

इन्स्फ्लाइटिसका विभिन्न कारण हुन सक्छन् । भाइरसजन्य संक्रमण, लामखुट्टेको टोकाइ तथा अन्य संक्रमण यसका प्रमुख कारणमध्ये पर्छन् । त्यसैले लामखुट्टेको नियन्त्रण, घर वरपरको वातावरण सफा राख्ने, पानी जम्न नदिने, भुल्लोको प्रयोग गर्ने तथा आवश्यकता अनुसार खोप लगाउनेजस्ता उपाय अपनाउनु जरुरी हो । व्यक्तिगत सरसफाई र सुरक्षित खानेपानीको प्रयोगले पनि संक्रमणको जोखिम घटाउन मद्दत गर्छ । इन्स्फ्लाइटिसका लक्षण देखिएमा बेवास्ता गर्नु हुँदैन । उच्च ज्वरो, तीव्र टाउको दुखाइ, बाल्ता, असामान्य व्यवहार, बेहोस हुने, भट्टका आउने वा चेतनामा परिवर्तन हुने जस्ता लक्षण देखिए तत्काल स्वास्थ्य संस्थामा पुर्‍याउनुपर्छ । घरेलु उपचारको भरमा समय खेर फाल्नु जोखिमपूर्ण हुन सक्छ । इन्स्फ्लाइटिस नियन्त्रणका लागि स्वास्थ्य संस्थाले राम्रै प्रयास गरेर पुग्दैन । स्थानीय तहले सरसफाई र लामखुट्टे नियन्त्रण अभियान प्रभावकारी बनाउनुपर्छ । विद्यालय तथा समुदायमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्छ भने नागरिकले पनि रोगका लक्षण र चल्ने उपायबारे जानकारी राख्नुपर्छ । रोग लागेपछि उपचार गर्नुभन्दा रोग लाग्ने नदिनु बुद्धिमानि हो । त्यसैले सरसफाइमा ध्यान दिर्जी, लामखुट्टेको टोकाइबाट बर्जी, आवश्यक खोप लगाउर्जी र लक्षण देखिएमा तत्त्ल स्वास्थ्य संस्था जाउर्जी ।

Opinion @ Social Network

परिवर्तन को लागि कहिल्यै नडराउनु,
जति धेरै गुमाउनुहुन्छ त्यो भन्दा धेरै पाउनु पनि हुन्छ॥

(कुशल रिजालको फेसबुक स्टेटसबाट www.facebook.com/Kushal.Rijal)

यो स्तम्भमा सामाजिक संजालमा पोष्ट गरिएका धारणाहरु राख्नेछौ । यसका लागि हाम्रो फेसबुक पेज www.facebook.com/shittalapati मा लगभन गर्न सक्नुहनेछ ।

नवजनपेता देनिकको रुपमा तपाईंसामु आईरहेको छ । यो पात्रिका अग्न स्तरीय अनि पठनीय बनाउनको लागि तपाईंहरूको अनुमत्य सुभाषहरूको हागीलाई अध्यनै जरुरी छ । पाठकवृन्द तपाईंका सुभाषहरू दिई हागीलाई सहयोग गर्नुन हागी अनुरोध गर्दछे ।

नवजनचेतना दैनिक

भगवतीटोल तानसेन, पाल्पा

[illegible]

हात्तीका दाँत र न्याय व्यवस्था

प्राडा. कुलप्रसाद कोइराला

राजा ले बोलेको कुरो बदलिँदै नभनियो तर
हाम्रा देशका राजा वीरेन्द्रले गिरिजाप्रसादलाई
एकपटक पञ्चायतको विकल्प तिमी पनि खोज, म
पनि जनभावना बुझ्छु भनेको केही महिनापछि
'व्यवस्थाको विकल्प खोज्नु निरर्थक छ' भनिदिएका
थिए । नाता पनि राजा योग्य भनेर शेबदेले जे भने
त्यही गरेका राजा वीरेन्द्रले शेबदेलाई नै
असक्षम भनेर हटाएका थिए ।

उपनामात्मक आलोचना समाजमा व्याप्त

पैसा अति थारा थिए । बारम्बार संसदकाल लाइया सिध्याउँदैनुन थिनेले ? जन्तामाथि नारायण हत्याकाण्ड जो फिर्ता गरनमा पार्टी नै फुट्दाइए । मिरिजाप्रसाद कोइराला पनि उल्टै थिए । आफूले गरुमा करामा कहिल्यै पुर्वनिचार गर्न थ्यार नहुने । मान्छेरू मिरिजाले बोलाए कि पोल्ने भन्थे । मिरिजाले चिन्तए कि विताए पनि भन्थे । निर्णय मुत्तुबन्दा पहिले सबै परिणाम गरे सल्लाह लिने, समुचित विस्मरण सारे अनि मारिएका निर्णयमा अडिग रहने प्रजातन्त्रवादी नेताको प्रजातन्त्र विरोधता नै मानिन्छ । आफ्नै भ्रातृ पुरा गर्न र सत्ता सेवर्षी हो भोर भूम्यमान्यता पढ्ने भिन्ने प्रकृति दुवैमा छ । कल, धन, बल अनि कृषा लागू मारगरे जो दुबै (कोइराला-देउवा) को बानी, स्वभाव र चिन्तन प्रजातन्त्रातिक आचरण विपरित नै थिए । शोबेका गुल् नै थिए कोइराला । पछि विमसुजीले कोइरालाकाइँ हत लाग्ने हतियारका रूपमा कूटनीतिक बल शोबेकाको उपलब्ध गरेको पनि देखियो । यस कृषाबाट भर्तिरको 'गरगथरू र बारनालीको रूपमा सन्तान हुन्छ' भन्ने भनाइलाई पुष्ट्याइँ मिल्छ ।

मरको मुन्ना खुकू इ मुन्ना
लामो भन्ने सरहदाबाट खारिएरको भनेर
नेपालीपद र्ने सरहदाबाटै जान्छौं । यद्यपि
नेपाली कांग्रेसका नेतामध्ये भारयले अति
सव्यरागे गरेको नेतामा पर्छन् ।
विधानको छिद्र, सत्ताप्राप्त्यो पश्चात्,
दलमा पाएको जनसमर्थन, क्रियाशील
सदस्यता कब्जा गरेर भए पनि नेपाली
कांग्रेसलाई आफ्नै स्वतन्त्रपूँतिको साधन
बनाउन यिनी पनि सल्लार परे । लाम्बा
नेपाली कांग्रेसका सबैले रललाई बहुमत
र सधर्षको माध्यम बनाएको गिहुँदा
स्वतन्त्रपूँतिको कठिन्न बनाएर छिपि तर
शेर्बोले अति बढी गरेको सबैले महसुस
गर्न भनेर उनले विपरीत विचारसरणी
गडगधन गरेर अर्को दललाई ओढा दिन
चाहेन । कार्यकर्तामाथि पार्टीनिर्णय
उल्लंघन गरेरको आरोपमा बस्निको विष
हाले सोलामा माछा मारेको बर्षे दलका
इमानदार कार्यकर्ताको कत्लेआम पनि
गरे । थिछेल्लो समग्रमा उनको भन्दा
उनको थिछेल्लो हैकम चलेको कुटो धेरै
सुनिन लागेको पनि थियो । राजा
वीरन्द्रको भन्दा ऐश्वर्य र ऋष पालवारिक
सदस्यको हुकुम बढी चलन लागेको भन्दा
राजा ऐश्वर्यका सन्ध्याचक्रमा अनेकौं

चीन र स्को विक्रपोषण संरक्षणमा शेर्बे
नेपाल आइरह्यो पनि भरन लागिएको
छ । यो प्रक्रिया पनि आफूलाई ज्यान
गाए पनि गगनभन्दा विशिष्ट ठानी विशेष
महोश्विष्टताभन्दा उपलब्ध माने गगनलाई
अबैध सम्भाषित मानेर, हिको गगनले
सबै गहरेर दिएको टिकट लिएर चुनावमा
जाने तर उनलाई सम्भाषित मानेन बल
पनि बढी धरातलीय राजनीतिले त
दिएको होइन ? भरोका मुन्ना माछो पनि
रहको दुईगुना हुन्छ भने भ्रम पर्ने
नै छ । केही विधानको व्याख्या सर्वोच्चले
नेको । एक पटकको गतरीले
पुनरवलोकन प्राप्तमुम्नेको काँबोसका
विधानमा पाएको वाक्य वाक्यांशका
वाक्यमत अथ र सुचार्यता भएका
कुराको स्पष्ट व्याख्याको अवसर हो ।
आजो निर्णय आफैले पुनरवलोकन गर्ने
न्यायोको परिचय र विश्वव्यापी गर्ने
न्यायोको अर्थ ? पुनःदुबि फर्किनु र सातेमा
पर्नकुनो कुनै अर्थ र कुनै छुट्टै
नै । सरहदाभन्दा अति आवश्यक
भएको थियो गगन-विश्वले नुन बेला
पर्खने धेरै गरेनन् कुरा त्यतिमात्र हो ।
राजनीति गर्नेले मानेमा चौका जसले
पनि हाजुरी । शेरकाहल्ले जति शेरका

बौद्धिक वर्गलाई बेवास्ता अहिलेसम्म

अरूले गरेका पनि थिएनन् । उनलाई ओली, प्रचण्ड, पत्नी र पद भए पुगेको देखिन्थ्यो । पाँचौँ थियो भने पनि कसैलाई थाहा कैतै हुन दिइएनन् ।

बादीप्रतिबादीभ्यां निर्णितो यः
सिद्धान्तः

वादीप्रतिवादीका बीचमा विचारविमर्श
भएर निम्ति भएकाहरू कुरो नै उल्टेछन्
हुन्छ भन्ने विश्वविद्यालय निर्देशा जल्पन
भएको छ कि भनेर पुनः आरम्भनै
१४ प्रतिशत भन्दा बढी मान्छे
देशभरिबाट तयारीका साथ आएर तीन
तीन दिन विनियम महाविद्यालयमा
देशविदेशी देखेको छ । महाविद्यालयमा
आएको तरफ पुग्दाको त्यो आरोहण
नजखन्द्याज गर्नु कुनै तागत होला
पठकभन्दा अक्सर पाएर पनि
जतना, मूल्यमा पाएर नभएको
चिन्तनामा हुनेका स्वधोषित
बडासासबैको यस्तोको ज्ञानमा
प्रज्ञानमा मर्छिन् बन्दाथ्या हो । यस्ताना
अति अमर्यादित बनाएकै कारणले अनेकौं
विकसन्को खोज भइरहेका सन्दर्भमा
भएको त्यो महाविद्यालयनले निहाल
ल्याबलाई माहोके स्पष्टलाई आशामरि
ज्याएको थियो । शाय विचार
स्वयं समापति गाना वाग उत्साह
संकल्पमाका तर बौद्धिक परिपक्वता

ನಮೋಕಾ ದೇಶಿಚ್ಛನ್ದು. | ಪ್ರಸಾಂತಾಮಾ ಖೋಂಜೆ
ತೇತಾ ದ್ವೈನ್. | ಅಮೋಕಾ ರ ಪಾಪಿಕಾಪಾಪಾಂಕಾಂ
ಪುಸಕೇಚ್ಛನ್ದು | ಫಿನ್ ಭಾತ ಮಾಗೆಂಕೆಂ ತೆ ಡೈನ್
? ಭನ್ನೆ ಆಶಾಂಕಾ ಗೆಂ ನೊಡ್ಕಿ ವಾಡ್ಕಿಚ್ಛನ್ದು
ವಿಶ್ವಪಾಪೇಂಕೆ ಗೆಂ ನೊಡ್ಕಿ ಅಂಕೆಂ ದೇಶಿಚ್ಛನ್ದು
ಯಾಪಾಲ್ಯಾತಾ ಪಿನ್ ಅಂಕೆಂ ಅನ್ವಲ್ಯ ಖೇಂ
ಪಾಪಾ ದ್ವೈನ್. | 'ಯಾ ರಾಜಾ ಯಾ ಪ್ರಜಾ
ಭನೆ ಜತೊ | ಜ್ಞು ಪಿಡಾರ್ಕೆಂ ಮಾನ್ಡ್ಚೆ
ಪ್ರಾಣಮನ್ಶಿ ವನ್ಡ್ಚಿ ಪಿಡಾರ್ಕಿ ನಿಯಾಪಾಲ್ಚಿ
ಪಿನ್ ತನ್ಮುಕ್ತು ನಾರ್ವಾ ಗಾರ್ಜಾ ರೊಡ್ಚುನ್
ರ ತಾಂಚೆಂ ದೊರೆಡ್ಚು ಅಮೋಕಾ ದೇಶಾಂಜೆ
ರಾಂಜೆಂ ದುಡೆ ದ್ವೈನ್. | ಅಮೋಕಾ ವೆಳಿಂಕೊ
ಸುಲ್ಯಮಾಯ್ವಾಂಕ್ ಮಾಗೆಂ ಆಶಿಪಾಲ್ಚಿ
ಕಿ ಭನೇರ ತಮಾಂ ಮಾನ್ಡ್ಚೆ ಪರ್ವೆರ ಬೇಂಕಾ
ಫಡ್ ರ ತಲ್ವಾ ಲಾಂಜೆ ಮಣಾಂ ಹಾರ್ಜೆಂ
ಗಾಂಕ್ ಡ್ಚೆ. | ಲಸ್ತೆ ಮಗ್ಲೆ ಪುರ್ವಾಂವೊಂಜೆ
1983 | ಮಾಹಿವೇಶನ್ಕೆ ಸಮಿತಿ ಪುರ್ವಾಂಜೆ
ಪಿನ್ ರಾಜನೀತಿ ವಲ್ಯೆಚೆ ಮೇನ್ವಾಲಾ ಡ್ವೈನ್
ಪಟಕಪಟ ರಾಜನೀತಿಲಾಲ್ಚಿ ಕಾನುನುಕಾ
ಸಿಡ್ಡಾ ಮ್ಹಡ್ವಾಂಜೆಂ ಪ್ರುವಿತಿ ಕಿನ್ಯಾಂಕಾ
ರಾಜನೀತಿಂಕೊಂಚೆಂ ರಾಂಜೆಂ. | ಯೆ ಸೇಂಕಾಂ
ಉಕ್ತಿ ಜತಾಲೆಂ ರಾಂಜೆಂ ದೇಶಾಂ ದ್ವೈನ್
ಅಮೋಕಾ ಪ್ರಾಥಮಕರ್ಣ್ ಡ್ವರ್ವಾರ್ಜೆಂ

५. विष्का घरमा रोटी पाखो पुरानाईने छथि जसले भएकौं हो।
हामीले भएर कह्यौंथि यिनीहरूले सुनएन,
अब पनि सुनैदैन भनेर लोते कात
लाउने प्राध्यापक देखै देखैथारहेहुन।
कालेका दल्ला र बाघको कथा
राजनीतिक बासना क्रियाकलाप र
बौद्धिक समुदायका बीचमा आज
टङ्ककरीको रहेछ। २०४६ भनेर
पहिलेको कोस चाँहियो भने केही
प्राध्यापकले। कांग्रेस दुवैटा भयो भने
र ४०-५० को भागबण्डा अनि
अप्रकृतिगत गलनचलापका वर्षापकोको
बोलवाला चल्थो भनेर आगामी धेरै वर्ष
कोस कम्जोर भएर खस्यो। अनि
४०६ सालमा पहिलेको कांग्रेस खतः
भेटेहुन ती प्राध्यापकले पनि। देश
हुकुमी शासनका तौतरकारीपर
जातलागोको देखै भनेर चित्ता लास
रत राजनीति खुला भएपछि
राजनीतिधर्मी नै सुनुपछि। हामी
पैसाव्यवसायमा लागेका पछि छुट्टैले
होई हुन। माथ्ठेको लामा कर
लाउने, जताले बाल्ने बरीमा, शिक्षामा
कर लागेर गिरिषको डन्ठरियो सेनेर
सरकारका विरुद्ध संपा पावबढाती
किसिमले कोरी उठाएर टुंग्याउन नसके
राजनीतिक दलस लागि कोही ज्यान
हर्त्त्वामा लिएर संपा पावबढाती नै
न। बोली ठीक, न व्यवहार ठीक, त
चिन्तन ठीक यिनको शासन हिजो
देखिएन र यही अवस्था अब रबि र
बालेनले पनि दुईचार मिनैमा नै
भोर्नुपछि। नैपासामा भएका
राजनीतिक दलमध्ये देशदेशमा प्रजातन्त्र
प्रजातन्त्र, स्वतन्त्रता र विधिको
सर्वोच्चताप्रति दृढ रहेको दल नेपाली
कासि नै हो। यस्तो भाषा कारणले
सबैले आज पनि यसैसँग जोत रत
करी र कयनी एकनास नदेखिएपछि
जनातले विकल्प खोजेहुन।
विकल्पमा रोजेको दलको प्रधानमन्त्री
लजिबेलता काता टोडकामा सेवर डिङ
हाँसेर दम्भी, छुली, सुल्फे र
नेपावैले बीहूहको भुम्ड परेकामा
पञ्चाचारपक्षल छुट्टा पकरीयो भने
अक्षरंरी बुन बोली आए पनि कसै
छत्रा देखेर लोते कात लाउन विनाश
हने।

यदर्थमपिचि तदर्थमपिचि
संस्तुतः को गीताश्रयने नन्दु मानवीय
पुष्पायमा दृष्टमकटं भेदो लायो,
आशाका तर्पमा तृपापातय नो,
मान्छेयुं बुद्धि विवेकं र उपशमनीय
अजिने धरातल भेटेन भनै साध्य भए
ये हनुहू लयी स्वीकारं विश्वा भए
मान्छे । यसै कारण मान्छेले विधि
यथावो त्यसैको आहामा निमग्न भयो
तर उषमिचको नृपालतल सोको सरल
आनो बुद्धिविवेक र पुष्पायमा विश्रय
नै ओफेनमा पनसंवादा कान्तिको
ज्वाभाराउ उठ्ने देशको छ । अतिले
सीमा ननाघोस् । देश चलाउने र
देश चलाउन मद्दत गर्नेहरूको पनि
बुद्धि फिरोस् । केरि देशले जहनुको
नपरोस् र सबै आ-आफ्नो
कुटुंबोदासो परेर खाएर बस्ने
बतावावर मिलेर मुलुकमा शान्ति
आओस् । दृष्टात स्वार्थीयो
मधुनरचनोचन । **(ध्रुवना पथिबो
र मधवलो गीठो बोले) ।**
-हरिनाथन हटके-

त	तुलाः साधेदारीमा रामो सदमति बन्नेह।
---	-------------------------------------

१	पढावमा ठाउँ पर्वतको गरी घ्याम बढेछ।
२	तृष्टुपद - यात्रामा समयको स्थाल नुहनेछ।
३	आफ्नै निर्णयमा भरोसा बढनेछ।
४	दण्ड - बाहिरको कामले व्यस्तता बढाउनेछ।
५	त्यो थाउँ जाने अवसर मिलेछ।
६	गठज - अन्धवीर्य ब्यक्तो सुभाष लाग्नेछ।
७	काममा यो बाटो भेटेर सक्छ।
८	तृणम - साथीबाट नयाँ प्रस्ताव आउन सक्छ।
९	कामपछि मनोरञ्जनको समय मिल्नेछ।
१०	मील - रूपको काम गरी हात मिल्नेछ।
११	आर्थिक स्थितिमा लाग्न सक्छ।

राज्यपाल कुलुष ०१-१०-००४०	रुद्रमान गौरीगुप्त ०३-१०-००२०५५, १०-१०-१०-००००
मेनाम आबो ११ कजु बुटुक ११-०४-००४०	रुद्रमान गौरी ०३-१०-१०-००००
रुद्रमान अमपाल ११-१०-००००	मेनाम परिवार गौरीमान सेठ ०१-१०-१०-००००
कानिपुन रुद्रमान गिम्पल ०१-१०-१०-००४०	गौरीगुमि निरुद्र सेठ ०१-१०-१०-००००
रुद्रमान अमपाल पाप्ता ०१-१०-००००५५, १०-१०-००००	मेनाम भारतीयगुमि पाप्ता मे १०-१०-००००००
रामरुद्र अमपाल ०१-००-००००१५	जनेश्वर सेठ गौरीगुमि गौरीमान १०-१०-००००००
गौरीगुमि अमपाल	गौरीगुमि नि वा से सेठ ११-१०-१०-००००
गौरीगुमि कुलुष ०१-१०-१०-००००	अमपाल अमपाल अमपाल १०-१०-१०-००००
गौरीमान सेठ अम बुटुक ०१-१०-१०-००००	रुद्रमान सेठ ०१-१०-१०-००००
रुद्रमान गौरीगुमि ०१-१०-००००	गौरीगुमि निरुद्रमान सेठ ०१-१०-१०-००००
गौरीगुमि गौरी ०१-१०-१०-००००१५, १०-१०-००००१५	बुटुकमान सेठ ११-१०-१०-००००
रामरुद्र १०-१०-००००००	यु पुरवान सेठ गौरीमान ११-१०-१०-००००
रुद्रमान पाप्ता ०१-१०-१०-००००	परिवार गौरीमान सेठ पाप्ता १०-१०-१०-००००
रुद्रमान गौरीगुमि ०१-१०-१०-००००	रामरुद्र टि इन्दुरी ११-१०-१०-००००००, १०-१०-००००००

नैष : नयाँ कामको प्रस्ताव आएको छ । स्वास्थ्यमा घटीको ख्याल गर्नुपर्छ ।
सुख : घरमा आवश्यक काम थपिन नपर्ने भएकाले स्वास्थ्यको खर्च पनि बढ्दैन सक्छ ।
मिथुन : नयाँ जानकारीले सोच बढ्ने गर्छ । व्यापारमा विक्री बढ्ने मौका पनि आउँछ ।
कर्कट : पुरानो बचत काम लाग्ने छ ।
सिंह : काम गर्ने तरिकामा सुधार आउँछ ।
व्यापारमा प्रचार बढाउने सोच बन्नेछ ।
कन्या : कागजी काम पुरानो सकिनेछ ।
आम्नाजी बढाउने उपाय भेटिनेछ ।

अत्यावश्यक औषधि र खोप अभाव, स्वास्थ्य मन्त्रालयको उदासीनता

वैद्यकीय दार्शनिकता का पूर्ण शुद्धता व्यवस्थान पर बहजने के समये खरिद प्रक्रिया और सदाने नवस्त्रे बहजने जीवननराकक र अत्यावश्यक औषधिको करण अभाव भई विरामीको जीवन जोषिमामा परेको छ । औषधिकोका अपूर्ण सहज नहुँदासमेत स्वास्थ्य तथा बाध स्वच्छता मननलयने प्रभावकारी र ठोस फलवद्वधी लिन नसकेको देखिएको हो । औषधिको सङ्कट व्यवस्थामा नाममा एउ ठाउँको औषधि आफैँ ठाउँमा मात्र नरिपय पुगेर, जता अत्यापी उपामये सीमित हुनुले आवस्यस्य स्वास्थ्य सङ्कटतिर स्वास्थ्य मननलय उदासीन देखिएको सकारोचनामा बताउँछन् । सर्पदेशको उपचारमा प्रयोग हुने 'एन्टी लेक भेनम', क्वास्मरको विमोचोवारी अत्यावश्यक 'स्वास्थानि' र 'कावोन्याटिन' जस्ता संवेदनशील औषधिकोका सङ्कट अपूर्ण नहुँदा विरामीहरू मारामा परेका छन् । बजामा अभाव देखिएका यी औषधि बजार लागानाकक शबावत आयात हुने गर्छन् । देशभरका अस्पताल र स्वास्थ्य संस्थामा सर्पदेशको उपचारमा प्रयोग हुने 'एन्टी लेक भेनम'को चरम अभाव छ । स्वास्थ्य सेवा विभाग अन्तर्गत इण्डियामिनोलेजी तथा रोग निगममा महाराष्ट्रका अनुभार अब दुई हजार बजार प्रभावितलाई सुलेवा 'एन्टी लेक भेनम' मौज्जात हुने गर्छन् । यसै देखिएको जीवन बचाउन प्रयोग हुने 'एन्टी लेक भेनम' अभाव भएपछि नारायणी अस्पतालले सर्पदेशका विरामीलाई उपचारका लागि अत्यन बापू भई सन्तुषा भएका भएपछि सर्पदेशका विरामीको उपचार प्रभावित भएको थियो । दाङस्थित राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान संस्थान, लमही अस्पताल, गढवाँभरि प्रसिद्ध उपचार केन्द्रमा 'एन्टी लेक भेनम' सकिएको थियो । गत साउन १९ गते साउन १९ गतेमा सञ्चालन स्वास्थ्यमन्त्री नीति मेश्वरले १९ गते ६९ भाइल सर्पदेश उपचारका लागि प्रयोग हुने 'एन्टी लेक भेनम' मौज्जात रहेको जानकारी गराएको थिइन् । उनले भनेकी थिइन्, हाल देशभर केन्द्रीय स्टोरमा एक सय ३६, प्रादेशिक स्वास्थ्य आर्गन केन्द्रमा एक सय ४४ र स्वास्थ्य कार्यालयहरूमा २२२ सर्पदेश उपचार केन्द्रहरूमा ४६४ गरी जम्मा १२ सय ६९ भाइल सर्पदेश उपचारका लागि प्रयोग हुने 'एन्टी लेक भेनम' मौज्जात रहेको छ । त्यसैले स्वास्थ्य सेवा विभागले भने हाल २९ सय १९ भाइल 'एन्टी लेक भेनम' मौज्जात रहेको जानकारी छ । स्वास्थ्यमन्त्री मेश्वरका अनुसार उपचार १ हजार २६९ भाइल 'एन्टी लेक भेनम' बाट आठ सय १० जना सर्पदेश विरामीको उपचार गर्न सकिने प्राविधिक आकमन छ । स्वास्थ्य सेवा विभागबाट १३ हजार दुई सय भाइल सर्पदेश उपचारका लागि सम्बन्धित पर्सि 'एन्टी लेक भेनम'को खरिद सम्मोचना भइसकेको छ । स्वास्थ्यमन्त्री मेश्वरले आफैँ मौज्जातमा रहेको बाएर पनि विरामीले सङ्कट तिरलेका 'एन्टी लेक भेनम' स्लेख पोषा लागान पाएका छन् । स्वास्थ्य सेवा विभाग अन्तर्गत इण्डियामिनोलेजी तथा रोग निगममा महाराष्ट्रका अनुभार दुजोरेको तथा अन्य स्वास्थ्यवारी निगममा शाखा प्रमुख

डा. अमृत पोखरेलले एन्टी लोक भेनम कम भएका अस्तासत, स्वास्थ्य सन्ध्या र केन्द्रमा मौज्यत बढी भएका ख्यानाबाट पठाउने गरिएको बताए । उनले भने, 'एक सय जनालाई देखे टोकाई भनी १० देखि १२ जनामा विषको लक्षण हुन्छ । विषको लक्षण देखिएकालाई खोप आवश्यक पर्छ ।' पोखरेलले मौज्यतमा रहेका एन्टी लोक भेनमले हुँदै हजार जनालाई पुग्ने जानकारी दिए । उनले खोप व्यवस्थापनमा 'रिभर्स पुलिस' प्रणालीमा नयाँ गरिएको जानकारी दिए । स्वास्थ्यमन्त्रीका मुर्मुरले सल्लाकारका डा. मनोहर प्रधानले भारतमा मात्र बढी भएका केस नेपालमा एन्टी लोक भेनमको आभास भएको जानकारी दिए । अझको एक हप्तामा यो ख्यासिस्त सहज हुने उनको दाबी छ । उनले एन्टी लोक भेनमको प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गर्न स्वास्थ्य मन्त्रालयले रिभर्स पुलिस (DRP) प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याएको जनाएको छ । यस प्रणाली अन्तर्गत हाल मौज्यत भएका उपचार केन्द्रहरूबाट अन्ध्र भएका केन्द्रमा खोप वितरण भइरहेको स्वास्थ्य मन्त्रालयले जनाएको छ । सन्त्राघात आपूर्तिकोलाई यशोवती आपूर्ति गर्न बारम्बार ताकेता गरिएको र साउन महिनासम्म आपूर्ति हुने ओषाँगै गरिएको स्वास्थ्य मन्त्रालयको दाबी छ । ब्यान्सर उपचारका लागि प्रयोग हुने 'कवोलिष्टिन', 'सिलेस्टा' अहिले पनि सबै आपूर्ति भइरहेको छैन । विगत १२ देखि १४ वर्षमा अल्गा १२ लाख प्रक्राशित न्युनतम मूल्यको आपुरामा अहिले आपूर्ति गर्नुपर्दा ब्यान्सर उपचारका प्रयोग हुने 'कवोलिष्टिन' र 'सिलेस्टा' लगायतका अत्यावश्यक औषधिको बजारमा अभाव देखिएको छ । अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा मुख्य बढेका बसे सरकारी अस्पतालका फार्मसीहरूले तोकिएको पुरानो दरमा टेन्डरमाती तौ औषधि खरिद गर्न नसकेको छ भने उच्च शेरोमा बढी मूल्य लिएर निक्की भइरहेको छ । सरकारीले औषधिको मूल्य समाजोजन गर्ने भने पनि औषधिको प्रक्रिया अधि बढेको छैन । औषधि आप्याकर्ता संस्था अत्यध पवन औषधिको अहिले पनि सज्ज तोकिएको 'कवोलिष्टिन' र 'सिलेस्टा' जस्ता औषधि नपाइने बताए । आचार्यले भने, 'समाजसेवक एटवकस अतिरिक्त गयौँ । मुक्तानुसंग प्ररिषको सन्तोको वैडक बसेर औषधिको मूल्य समाजोजन गर्ने प्रस्ताव अधि बढे पनि औषधि परामर्श परिषदको वैडक बसेर अने अनेकोल छ । औषधि बसे सरकारीको प्राथमिकतामा प्रतीको बढेदैन । सरकारीको निगणको प्रतीको बढेदैन ।' गर असार ३ गते स्वास्थ्यमन्त्री मेताले प्रतिनिधि सभा केन्द्रमा औषधिको मूल्य समाजोजन सन्धर्ममा एक हप्ताधि औषधि परामर्श परिषदको वैडक बसे बतात्तिको थिन्छ । उनले संससमा यतिना धारिका राखेको फन्डै दुई महिना वितरिका पनि परिषदको वैडक बसेर

बले अर्धे अन्त्योल छ। स्वास्थ्यमन्त्रीका प्रमुख विवेक शर्माका प्रा. डा. प्रतापले प्याटिन्टमा वर्गकाका औषधीहरूका सरकारीस्तर (जी-टुजी) बाटै खरिद गर्ने तयारी भइरहेको जानकारी दिए । त्यसकारण प्रतिक्रियालाई अस्पष्टताले नर्ने गरी जी टु डी प्रक्रिया मार्फत औषधी खरिद गर्ने तयारी भइरहेको छ । 'रेजिनिबलिड प्रयोग हुने ब्याप्सिन एक लाख ९० हजार भन्जल बने प्रेशमा वितरण भइसकेको स्वास्थ्य सेवा विभागले जनाएको छ । गत आठवै वर्षमा खरिद गरेको खोपभन्दा गत साविकको खोपमा बढेपछि रेजिनिबलिडको ब्याप्सिन अभाव देखिएको स्वास्थ्य मन्त्रालयका अधिकारी बताउँछन् । जापानी इन्सुलिनलाईसरको कारण उर्द्धूलो दुई महिनामा देशभर नै जनाको मजुब भयो । विश्व स्वास्थ्य संगठनले जापानी इन्सुलिनलाईसलाई कठिनले रोहारहरूको जेबोमि जोडिभरुपुन र प्राथमातक रोगको रूपमा वर्गीकरण गरेको छ । स्वास्थ्य विवरुहका अनुसार सङ्क्रमणको जोखिममा रहेका नागरिकलाई खोपको पहुँचमा ल्याउन सरकारका यवनाउ हुने मानवीय क्षति र सङ्क्रमणको विस्तारलाई तुलन रोकन सकिन्छ । सङ्क्रमण रोकन खोप अभावमा नै सक्नेभन्दा प्रभावकारी माध्यम हार पनि स्वास्थ्य मन्त्रालयले खोपको सङ्क उपलब्धतापरि प्यान्ट जेबेट विनिरोधन गरेको देखिन्छ । प्यान्ट जेबेटको अभावले दुई जोखिमयुक्त क्षेत्तरुहमा सम्मै खोप पाउनुपर्ने गर् र वर्वसाधारणसम्म पुर्वाउन कठिनाइ भइरहेको छ, जसका कारण जापानी इन्सुलिनलाईटोको जोखिम बढ्न गएको छ । विज्ञहरूका अनुसार नागरिकलाई खोपप्राप्ति दिन सकिने पनि मजुब र सङ्क्रमणका व्यापक रूपमा रोकन सकिन्छ । औषधी व्यवस्था विभागले सम्बन्धी आवश्यक औषधीको अभाव बज्जन्धी विवरण निर्घमित रूपमा सङ्कन गर्ने व्यवस्था मिलाएको जनाएको छ । विरामीको उपचारका लागि आवश्यक औषधीको सहज, निर्घमित र निन्तर उपलब्धता सुनिश्चित गर्ने तथा नेपालमा दर्ता भएका वा सीमित रूपमा मात्र दर्ता भएका औषधीको दर्ता प्रक्रियालाई आवश्यकता अनुसार सहजीकरण गर्ने उद्देश्यले विभागले यो कदम चालेको हो औषधीको अभावका कारण नागरिक विरामीको जीवन जोखिममा पर्न सक्ने, उपचारमा सम्झेर कठिनाइ उपलब्ध हुने, रोग निदानमा समस्या आउने तथा स्थानी अपाता सहित हुने सक्ने जोखिम रहेने विभागले महज्वलार जारी गरेको निष्कर्षमा उल्लेख छ । विभागले सङ्कन भवै अन्तर्गत, स्वास्थ्य सेवा, स्वास्थ्यकर्मि, सर्वसाधारण नागरिक तथा अन्य सरोकारवालाहरूलाई बज्जामा राखेर तथैका वा उपचार बज्जामा पाउन नसकेका औषधीको यथावित्ति विवरण सूचना प्रकाशित भएको निम्ति १० दिनभित्र उपलब्ध गराउन अनुरोध गरेको छ।

-रातोपाटी डटकम

भाइरल ज्वरो र मौसमी रुघाखोकीका बिरामी बढे

पछिल्लो केही दिन यता भाइजल ज्वर र मौसमी रक्षाघातीका विरामी बढ्न थालेका छन् । ज्वरो आउने, टाउको, हातखुट्टा दुल्ने, रक्षाघाती लाग्नेजस्ता आँखाका विरामी उपचारका लागि अस्पताल पुग्ने गरेका हुन् । मनसुनका कारण ज्वर र रक्षाघाती लागेर अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा पुग्ने विरामीको सङ्ख्या बढ्दै क्रमशः छ । टेकुस्थित शुक्रराज ट्रिपुल्का तथा सबवा रोग अस्पतालमा पछिल्लो दुई हप्तामा रोगी अस्पताल आएर इमरजेन्सीमा पुगेको सङ्ख्या ८० पुगेको छ । अस्पतालका अनुसार पछिल्लो एक हप्ता ५६ जना भाइजल ज्वर आएर अस्पताल पुगेका थिए । एक जना अस्पतालमा दैनिक एक हजार पाँच सयदेखि एक हजार ६ सय जनाले सेवा लिने गरेका छन् । अस्पतालका वेपथु मेडिकल रेकडर निरीशक समिर अधिकारीले भने, अस्पतालमा दैनिक एक हजार पाँच सयदेखि एक हजार ६ सय जना आउनुहुन्छ, जसमध्ये पछिल्लो दुई हप्तामा क्रमै ८० जना र ज्वरोका ८० जना विरामी इमरजेन्सीमा आउनुभएका थिए । 'मनसुन सञ्चित एउटै शूक्रराज ट्रिपुल्का तथा सबवा रोग अस्पतालमा मौसमी रक्षाघाती, भाइजल ज्वर र डेंगुका विरामीको चाप बढेको छ । मौसमी ज्वरोका साथै दूधित ज्वर र पातीका कारण हुने फाङ्गाखाला (डायफ्थेरा) तथा टाइफाइडका विरामीहरू पनि उपचारका लागि पुग्न थालेका छन् । यसै रक्षाघाती र डेंगुका लगन जुद्धा भैर विरामी अन्तर्गतमा पुग्ने गरेका छन् । अस्पतालका निरीशक डा. अरुण वाक्तालका अनुसार मौसमी रक्षाघातीका एउटासँगै घटी दुल्ने, ज्वरो आउने, टाउको दुल्ने र शरीर थामेनजस्ता लगन देखिन्छन् । यार्वाको पाती ज्वर र लामखुट्टेको प्रकोप बेहोरि गेल्लो डेंगुमा भने आँखाका गेडी दुल्ने, चर्को टाउको दुल्ने, माथिथरी र जोनीहरू करकरी खानेजस्ता कडा लगन देखिने गर्दछ । ज्वरो आउने बित्तिकै नरातिन र प्राथमिक उपचारका रूपमा घरमै थपारिस्टामोलिन खाने, फोक्सिलो तथा जलीय पदार्थ प्रशस्त पिउने र स्वास्थ्यकर्मीको परामर्श ज्वर जित्ने किसिमहरूको सुझाव छ । ज्वर आएका विरामीहरूमा अत्यधिक

शिवलता आउने, खाना नरहने, पेट दुख्ने, पसाला र अन्तर्गत अजोडता देखिपछा तुरुन्त अस्पताल पुर्याउनुपर्ने चिकित्सकहरू बताउँछन् । विरामीहरूको सल्लाह केही नबुझेकोसँगै । विशेष गरेर मौसमी रखाकोकोको सिजन सेप्टेम्बरदेखि सुरु हुन्छ । यससँग साथै दूधपत खाना वा पानीका कारण हुने फाटाफुलता (डाइरिया), फाटाफुल देखिनु लगायतका विरामीहरू पनि देखिनु बल्लेका छन् । मनुस्सु सु भइसकेकोसँगै पानी जम्न लागेर एउटै जतको नामबुङ्को प्रकोप बढेपछि डेंगुका विरामी आउँछन् । मनुस्सु सु भइसकेकोसँगै पानी जम्न लाग्ने यो एउटा जतको नामबुङ्को प्रकोप बढिसकेपछि डङ्गुका विरामी आउँछन् । डेंगुमा मृमूर्त गरेरने आँखाको देडीहरू दुख्ने, टाउको दुख्ने, मांसपेशीहरू दुख्ने, अँगो अँगो दुख्ने, डाढ करकी खाने जस्ता लक्षणहरू देखिन्छन् । मौसमी रखाकोकोमा घाँटी दुख्ने, जत गरेरने, टाउको दुख्ने र शरीर पूरै छुट्छ । डेंगुमा चर्को टाउकोको दुख्ने, आँखाको देडीहरू दुख्ने, मांसपेशीहरू दुख्ने, जोनीहरू दुख्ने, पिडौला करकी खाने, डाढ करकी दुख्ने (जसलाई हामी 'ब्रेकबोन फिभर' पनि भनिन्छ) यस्ता लक्षण देखिन्छन् । जत्रो भाषाका विरामीले चिकित्सकको परामर्शनुनुनित क्रम प्रकारको सङ्क्रमणको होमनेनुनुनित गरेरभाव औषधी सेवन गर्नुपर्छ । घरमा रहँदा प्यासिलोडिन खाने र फोलियो पाथरलहरू प्रशस्त पिउनेनुनुनित । सामान्य बाध्यहृत फिभर हुँदै-तौत विरामीमा आरु क्म भाएर जान्छ, तर विरामीमा अत्यधिक शिवधिता वा कमजोरी आउने, खान्ने, पेट दुख्ने, पसाला लाग्ने, लगाता एउटीरिफिभर जस्ता लक्षण देखिपछा वा एउटीरिफिभर (टाइफाइड) को शङ्का भएमा हिलान नारी

चिकित्सककही जानुपर्छ । सङ्क्रमणको
बढाउने गरिब रोगमा उपचार अग्राह्य
बढाउनुपर्छ । कुन सङ्क्रमणको
कारणले गर्दा ज्वरो आएको भन्ने यकिन
गर्न निश्चितसङ्को परामर्श लिएर
उपचार गर्नुपर्छ । जस्तै हाम्रो विगत
वर्षको डेढु बाँच्नोविरो प्रिय प्रशस्य
मात्रमा ज्वरो आउने निमित्त कि
एन्टिबायोटिकको प्रयोग गरिनु
देखेका छौ । अब एन्टिबायोटिकसह
युबल्लेने एन्टिमाकोबिलसह भएको
कारणले गर्दा मुझा गरेर ब्याक्टेरीयाको
सङ्क्रमणको प्रयोग गरिन्छ ।
कुन किसिमको सङ्क्रमण हो
ब्याक्टेरीयाको सङ्क्रमण हो कि अब
भारतको सङ्क्रमण हो भन्ने कुरा
यकिन गरेर चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मीको
सल्लाहले एन्टिमाकोबिल प्रयोग गर्दा राम्रो
हन्छ । अनावश्यक एन्टिबायोटिकको
प्रयोगले साइड इफेक्ट हुन सक्छ ।
बहिलेको अवस्थामा जुन
एन्टिमाकोबिल रोजिन्छ त्यो
औषधिले काम नगर्ने, एन्टिबायोटिकको
काम नगर्ने ब्याक्टेरीयाको सङ्क्रमण
बढेो छ, यो एउटा ठुलो चुनौतीको
रूपमा छ । अब अनावश्यक आफूभन्दा
एन्टिबायोटिक प्रयोग गर्दाबेरि हाम्रो
मितिगत न्छ । त्यही बारे सल्लाह
चिकित्सकीय, स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाह
अनुसार उहाँहरूको उपचार पढिमा
बसेर आवश्यकता अनुसार गर्नु
एन्टिबायोटिक प्रयोग गर्नुपर्छ । अब
डु, मौसमी रोगाधिकारी जस्तै रोगहरूमा
एन्टिबायोटिकको आवश्यकता पर्ने,
जबसम्म त्यहाँ त्येहीडु ब्याक्टेरीयल
इन्फेक्सन हुँदैन । त्येडु बार सकेरमा
एन्टिमाकोबिलको समुचित रूपमा प्रयोग
गर्नुपर्छ र स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाहमा मात्र
एन्टिबायोटिकको प्रयोग गर्नुपर्छ ।

-ऑनलाइन खबर डटकम

के पातलो मानिस सबै स्वस्थ हुन्छन् ?

स्वास्थ्यकारे एउटा आम
 -पातत मानिस स्वस्थ हुन्छ
 -अनन्य स्वस्थ हुन्छ । तर
 वज्रकृष्ण अनुभव यो शरण
 हुँदै न । शरीरको तेल वा
 नाइलन वा भन्दा बल्यक्तिको स्वास्थ्य
 गतिविधि गर्न सक्ने न ।
 भन्नुहुन्छ, वास्तविक स्वास्थ्य
 शारीरिक गतिविधि
 को अन्त्यमा झुत्तु हुने
 य गर्छ । बहिरंगत अत्यो
 मा भएको हुन सक्छ, असनाई
 'सायाट' अन्त्यमा अन्त्य । यतो
 ग चाँडै नै मर्ने हुने, यो
 विभिन्न मर्ने हुने, यो
 शरीरको जोडिमा बस्ने
 हुन्छ । स्वस्थ स्वास्थ्य
 हुन्छ । सामान्य रक्तचाप,
 मा रहेको रक्तचाप, दिनभर
 गर्छ, बर्तमानको प्रतिक्रिया
 ननुनिस्ति मानिस स्वस्थ
 अनाह स्वस्थ स्वास्थ्यको मुख्य
 । यो स्वास्थ्यको प्रमाण

तौल सामान्यभन्दा केही बढी वा कम
भाए पनि व्यक्ति स्वस्थ हुन सक्छ
यद्यपि, विवाहरूले अत्यधिक तौल
बढनुलाई पनि सामान्य रूपमा लिन
नहुने बताउँछन् । विशेषगरी पेटको
वर्धनको साथै बढी जम्मा हुँदा मुटुको,
उच्चरक्तचाप र टाइप-२ मधुमेहको
जोखिम उल्लेखनीय रूपमा बढ्न
सक्छ । त्यसैले बढी मास इन्डेक्स
(च.सँ) हैनै कमर-हिए अनुपात पनि
निर्णायक रूपमा जाँच गर्न सुझाव
दिन्छन् । विशेषग्राहकका अनुसार

स्वास्थ्यरहनाका लागि नियमित व्यायाम
पर्याप्त निद्रा, सन्तुलित आहार र सक्रिय
जीवन शैली सबै भन्दा महत्त्वपूर्ण
हुन्छ । शरीर अत्यधिक दुब्लो वा
अत्यधिक मोटोपन दुवै स्वास्थ्यका दृष्टिले
उत्प्रेक्त मानिन्छ । स्वास्थ्यको राम्रो
मापन बाहिरी रूपले होइन, शरीरको
कार्यक्षमता र जीवनशैलीले निर्धारण
गर्छ । त्यसैले कसैको शरीरको आकार
हेरेर मात्र उक्तको स्वास्थ्यबारे निष्कर्ष
निकाल्नु उचित नहुने विज्ञहरूको सुझाव
छ ।

४-प्रतिभाषा उद्घाटन

छ. १-इतिमालयन डटकम

कैलाशनगर मिडिया प्रा. लि. द्वारा प्रकाशित, कार्यालय कैलाशनगर-५, तानसेन पाल्पा फोन ०७५-५२०६०९, E-mail: njdnews@gmail.com पा. जि. ह. द. नं. ५/२०७८/०७८, पा. जि. प्र. क. द. नं. ७८/०५७/०५२ प्रबन्धक : इन्द्रा महराई, सम्पादक : रामचन्द्र रायनाम्री, प्रधान सम्पादक : जमदीशप्रसाद महराई